

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Archicancellariis Sacri Romani Imperii Ac Cancellariis Imperialis Avlae

**Mallinckrodt, Bernhard von
Monasteri[i] Westphaliae, 1640**

Lotharivs II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11835

piscopum esse; vel, secundum Guillimanū, 46; qui etiam auctores se habere scribit, illum Henrici V fauore prouectum fuisse: vnde coniecturæ meæ adminiculum conciliatur. Fuit natione Saxo, vt idem auctor est, pulsusque postmodum est à Lothario Imp. eiusdem gentis; contra quem videtur in schismate, pro Sueuis, benefactorum suorum cognatione proximis, stetisse.

LOTHARIUS II.

Quinam sub primis regni, siue Imperij annis, Cancellarij munus sub hoc Thietmar-
Principe sustinuerint, necdum mihi scire datum est. Primus ex illis, quos ^{rus.}
compererim, ad an. 1131 occurrit, Thietmarus nomine, apud Miræum
lib. 2. Diplom. cap. 45, & in Not. Eccl. cap. 141.

Anselmum eidem Miræo debemus; apud quem in *Cod. Donat. c. 87, Anselmus.*
extat Lotharij confirmatio priuilegiorum Ecclesiæ S. Seruatij Traiectensis ad
Mosam, ab Anselmo hoc vice Archi-Cancellarij Adalberti, recognita; cui
annus 1132 adscriptus est. De Bertholoo idem, quod de Thietmaro & ^{Bertholous}
Anselmo dicendum est; quem, *lib. 2. Diplom. cap. 46, & Not. Eccl. cap. 144,* præ-
dictus Diplomatum Editor refert ad an. 1133. vbi utrobique pro Voëlberto, ^{Abbas Ful-}
fortè Adelbertus restitui debet. Non sine causa fortè dixi, ac dubitare me in-
nui. Potuerit enim Volberti nomine Lothario Cancellarius fuisse, cuius vi-
cem obierit Bertholous. Suspendo igitur super hac re iudicium meum, donec
per aliorum Diplomatum collationem, cuius generis hinc inde diuersa latere
vix ambigam, veritas eruatur. Ac videndum etiam est, an nō dici possit, quòd
fuerit hic Bertholous Fuldensis Abbas, siue, vt Brovverus legit, Berthous,
(Kirchnerus Bertoldū vocat) qui an. 1133, trigessimus tertius in Ordine successit.
Fuit is Italicæ expeditionis Lothario eod. an. 1133 comes, ante mitræ sortitionē
S. Bonifacij Ecclesiæ Maior Præpositus: cumque à Brovvero scribatur *integri-*
tatis, facundie, & ingenij laude abundans fuisse; valdè verisimile fit, non defodisse
illum, dum curiam sequitur, talentum suum. Fuit autem ortu & prosapiâ no-
bilis, è familiâ de Slitse, quos etiam Gortios Kirchnerus vocat, *lib. 1. de Offic.*
Cancel. c. 3; additque, haberi illos hoc tempore hæreditarios Abbatiae Fulden-
sis Mareschallos. Eodem, quo Lotharius anno, (nempe præfato Christi 1133)
Romæ coronatus, ipse quoque ab Innocentio Pontifice in Abbatem conse-
cratus fuit; traditurque ab eodem Kirchnero, omnium primus fuisse, qui ti-
tulum Primatis impetrarit, & Ecclesiæ suæ intulerit. Insigne igitur hîc ex-
emplum habemus, quid occasio præstet, quoties sibi-met-ipsis homines non
desunt.

Inter

S. Norbertus
Archiepiscopus
Magde-
burgensis.

Inter hunc & Eckihardum, S. Norbertus, Magdeburgensis Archiepiscopus, inferendus videtur. Nam & hunc tempore Italicae expeditionis Lotharij Cancellarium fuisse, vitae eius, Præmonstratensi Bibliothecæ insertæ, Auctor affirmat, cap. 37. De hoc aliquantò fusiùs agam inter Sanctos Cancellarios Germaniæ.

Eckihardus.
*vbi que
Cancellarius vocatur.

Hunc, aut certè Bertholoum, excipit Ekhardus, siue Eckehardus, quem apud Miræum habemus lib. 1. Donat. cap. 57, & Notit. Eccl. cap. 147; * vbi confirmationem Priuilegiorum Abbatia Stabulensis recognoscit: cuius formalia recognitionis appono, prout ap. Miræum, cuius industria antiquaria, & in rempubl. literariam liberalitas toties nobis in hoc opere paginam facit, Notit. Eccles. cap. 148, leguntur: Ego Eckardus vice Henrici Ratisbonensis Episcopi & Archi-Cancellarij recognoui. Ego Engelbertus Monachus vice Bertolfi Notarij scripsi. Quis fuerit prædictus Eckhardus, inquirere restat; nec hætenus de illo, vltra præmissa, quicquam comperi. Relata autem subscriptio admonet me vnius atque alterius obseruatiunculæ. Dixeram paulò antea, videri mihi Bertoloum Cancell. seu Notar. eundem esse cum illius nominis Fuldensi Abbate; quæ coniectura, præter temporis rationem, stabilitur inde, quòd ex auditâ modò finali literarum Lotharij clausulâ, intelligamus, antiquitus non è Clericis tantum, sed ex

Bertolfus.

ipsis etiam Monachis Imperialis aulae Scribas & Notarios fuisse assumptos. ac videbimus etiam in sequentibus duos eiusdem generis Cancellarios, vnum Ludouici Bauari, alterum Ruperti Palatini Imperatorum. Deinde singulare etiam & notabile videtur, quòd de Ratisbonensis Episcopi Archi-Cancellariatu ibidem memoratur; cuius generis non recordor alibi reperisse exemplum aliud. Nec est vt suspicemur textui mendum inhærere; nam ab Eckardo vice Henrici Episcopi facta recognitio, certos nos facit; eò quòd recognitor, vt vidimus, ipsemet Cancellarius fuerit, non nisi Archi-Cancellarij nomine illam fieri potuisse. Sciendum igitur est, tempore datarum istarum literarum, Sedis vacantiam fuisse in Moguntinâ Ecclesiâ, cuius Præsul Albertus, siue Adalbertus, eius nominis primus, cuius supra meminimus, eo ipso anno 1137, vt Dodechinus scribit, IX Kal. Iul. obierat; nec ante Pentecosten sequentis anni Successorem accepit, vti Otho Frisingensis, & memoratus Mariani Continuator testantur: literæ autem Lotharij, cuius clausulam excerpti, datae sunt prædicti anni 1137 die Kal. Octob. decimo. Videtur igitur dicendum, extra ordinem, & ad interim, vt loquimur, per occasionem interregni, vt ita dicam, Metropolitici, ornatum fuisse Ratisbonensem Antistitem honore & dignitate Archi-Cancellarij; siue id ea tantummodo vice, sine aliquo alio exemplo

Henricus
Ratisbo-
nensis Episcopus, Archi-Cancellarius Imperij.

emplo gratiosè indultum; siue pluries simili ratione obseruatum & repetitum sit. Ad posterius videtur, sed ex alio fonte, nempe discordiarum & dissensionum, quæ subinde Cæsaribus cum Archi-Episcopis Moguntinis intercesserunt, inclinare Kirchnerus, quando scribit * : *Nec verò negauerim, tum Henrici IV, tum Friderici & aliorum Cæsarum Imperio, ius vetus esse nonnunquam interpolatum, & ab Episcopis vel ad Decanos, vel etiam ad alios translatum, prout sapius Archi-Episcoporum alienior à rebus Imperatorij animus fidesq; apparuerit; dignitatem tamen, quasi postliminio, ad Sedem suam tandem esse reuersam.* Ita ille. cuius rei vellem exempla addidisset; dubito enim, an quod eius generis in omni historia reperiat. Henricus autem ille, in ordine Reginoburgensium Præfulum, 22 est, è Comitibus de *Volfrathshausen* oriundus. Inimicitias & bella gessit cum Henrico Superbo, Lotharij Imp. genero, Bauariæ Duce. Fuit comes expeditionis sacræ in Palæstinam, sub Conrado III; ac sub vitæ finem monasticum institutum amplexus, in S. Emmerami Cænobio, quod iuuenis, sub præfultus primordia, varijs persecutionibus vexauerat, cucullum induit. Nunc è diuerticulo in viam redeundum est.

* lib. 1 de
Offic. &
dign. Can-
cell. cap. 3.

CONRADVS III.

Hic sublato æmulo suo, Imp. Lothario, contra quem in schismate electus fuerat, concordibus postmodum suffragijs in Confluentino Conuentu surrogatus, pacificè & absque contradictione regnare cœpit anno 1138: quo tempore Cancellarium aulicum Imperialem apud illum egit *Arnoldus*; octoque minimùm sequentibus annis, adeoque potiori parte Imperij Conradini, id muneris sustinuit. Recognouit autem prædicto anno (1138) donationem Conradi, factam *Vltraiectinæ Ecclesiæ*, de ditissimis *Frisiæ Occidentalis* (vt hodie vocatur) pagis, *Ostergoâ & Westergoâ*. *Mir. Not. Eccl. cap. 149; & lib. 2 Donat. cap. 40.* Recognitiones de an. 1140, *Notit. Eccl. cap. 151; Metrop. Salisb. tom. 1, pag. 157, 158; de an. 1142, Metrop. Salisb. tom. 3, pag. 120; an. 1145; Notit. Eccles. cap. 154, & lib. 2 Donat. cap. 45; ann. 1146, Metrop. Salisb. tom. 2, pag. 40; Mir. lib. 2. Diplom. cap. 59, & Notit. Eccles. cap. 155, suppeditant.* Hic fuit postmodum in *Coloniensem Archi-Episcopum* promotus, cuius *Metropolitanæ ædis* prius fuerat *Præpositus*. cuius rei testes sūt idoneos habemus *Gasparem Bruschium in Catalogo, & auctorem Colon. Chronici*; quorum posterior ait, *Friderici I fuisse Cancellarium*. quod magis placeret, eò quòd anni regiminis, qui illi tribuuntur, magis ad *Friderici* quàm *Conradi Imperium* quadrant; nisi certū esset, eū, qui sub *Barbarossa* hoc nomine Cancellarius fuit, ad *Moguntinum*

Arnoldus
Archi-
Episcopus
Colonienfis,

K

tinum